

Biskop Atle Sommerfeldt:

Håp i koronaens tid

TV-gudstjeneste - Oslo domkirke – 29.mars 2020 – 4.søndag i faste

Hebr 4,14-16; Joh 6,35

Vi tror ikke våre egne øyne når vi ser bildene fra Europas storbyer. Tomme gater, arbeidsplasser som forsvinner og ishaller som tas i bruk for de døde. I vårt eget land og våre egne nabolag er hverdagen helt snudd om. Mest dramatiske nå for de som er syke og i karantene, krevende nok for dem som har fått forandret familieliv og arbeidshverdag, for ikke å snakke om de hundretusener som nå er kastet ut i permisjoner og dagpenger og usikkerhet om arbeidsplassens fremtid.

I denne gudstjenesten er alle invitert til å se inn i et stort rom der det er høyt under taket og langt mellom veggene. Oslo Domkirke har, som så mange av våre kirkebygg, vært tilfluktsted for mennesker i nød gjennom flere hundre år. Dette store rommet har gitt plass for den enkeltes smerte, frustrasjon, sinne, fortvilelse og ordløse kamp med hverdagens slit og frykt. Dette rommet er impregnert av menneskers livserfaringer. Våre ord og følelser og stille sukk kan gjenkjennes av dem som brukte kirkerommet under spanskesyken for hundre år siden og den store koleraepidemien i Oslo i 1853. I 1853 var hovedstadens medisinske hovedkvarter etablert på torget utenfor kirken.

Nå er det vi som legger våre erfaringer og våre stemmer til koret av tidligere generasjoners stemmer i epidemienes tid. Det er et kor som spenner over mange generasjoner, alle verdenshjørner og et mangfold av kulturer. De med minst økonomisk frihet rammes hardest i alle land, også i Norge. Men alle samfunnslag rammes.

I kirkens liturgi samles alle røstene i bønner som er hørt gjennom århundrene og som vi også har bedt her i kirken i dag: *Kyrie eleison* – «Herre miskunne deg». For alle som ikke har bønnespråk i ryggmargen, holder det med disse to ordene. Vi kan, om vi vil, gjenta dem: *Kyrie eleison. Kyrie Eleison. Kyrie eleison.*

Gjennom alle generasjoner har de sørgende og fortviledes *Kyrie eleison* blitt møtt i dette rommet med røsten fra Gud, alle ting og alle menneskers skaper og opprettholder:

Gud sier: *Jeg er den som ser menneskets lidelse, hører deres sukk og kjenner deres smerte.* Når vi nå nærmer oss påskens dramatiske begivenheter, blir vi minnet om, på en særlig måte, at Gud selv gikk inn i alle menneskers lidelse. I domkirkens altertavle ser vi dette i skulpturen av Jesu ødelagte kropp på korset, utstøtt og drept av samfunnets ledere, sviktet og sveket av sine nærmeste, full av angst og opplevelse av å være forlatt, også av Gud.

Jesus på korset gir tillit til at alt vi bærer på er kjent og sett av Gud. Den korsfestede kjenner vår smerte, men ser oss alltid med kjærlighetens og barmhjertighetens øyne. Vi kjenner oss selv så godt at vi vet at svik og selvgodhet på andres bekostning også

er en del av våre liv. Slik er det ikke med Jesus. Vårt Kyrie møtes med nåde. Vi kan ha tillitt til at ikke noe av det som rammer oss kan skille oss fra Guds kjærlighet i Jesus Kristus. Koronaepidemien er ikke Guds straff. Tvert om. Gud er ikke den som korsfester, Gud er den som blir korsfestet. Fortellingen om den korsfestede skaper nærhet mellom oss og Gud. Denne Guds nærhet til våre erfaringer gir oss håp.

Det hadde ikke vært en kristen kirke eller kirkebygg noe sted i verden hvis fortellingen om den korsfestede var hele fortellingen. Livskraften i kirkerommets fortelling består i dette utrolig og ufattelige at Jesus seiret over lidelsen og dødskreftene. Dette er et rom der alt som skjer har sitt sentrum i fortellingen om kraften som gir liv og fremtid i all evighet. Det er bevegelsen fra mørke til lys, fra lengsel til hvile, fra sult til metthet, fra død til liv, som gjentas her og i alle kirker, i alle deler av verden og i alle slags kulturer.

Budskapet er at Jesus Kristus, den korsfestede, er oppstanden og lever og virker i oss og med oss og for oss hver eneste dag. Håpet kan beseire frykten. Gud er hos oss. Vi er ikke alene. Kirken er det levende håpets sted.

Jesus brukte ikke abstrakte og metafysiske ord for å beskrive seg selv. Han brukte ord og begrep som var lett å forstå for de menneskene som var rundt ham. Han beskrev seg selv som livets brød og livets vann. Selv i de fattigste husholdningene i Midtøsten var det, og er det, vann og brød på bordet når måltidet skal inntas. Alle kjenner brødet som bakes med tålmodighet og kroppskraft og sendes rundt og deles med dem som er tilstede. Alle trenger vann for å leve.

Jesus ga kirken dåpens vann og nattverdens brød for å minne oss og alle mennesker på at Jesus er hos oss. Han ga oss «Fader vår» der vi ber «Gi oss i dag vårt daglige brød», som Luther forklarer er bønningen om alt som hører med for å opprettholde livet i denne verden.

Jesus er livets brød. Gravhulen i Jerusalem ble en bakerovn der livets brød ble bakt for utdeling til alle. Som brødet ble delt i husholdningenes måltider, deler Jesus sin seier over dødskrefter med alle mennesker. Han er brødet som andre skal få gleden av.

Det er Guds kjærlighet som gjorde at Jesus Kristus seiret og seirer over døden. Livets brød er bakt av kjærlighetens og barmhjertighetens livskraft. Verken kunnskap, sterke overbevisninger eller materiell rikdom kan gi oss liv og håp i epidemiens tid. Kjærlighet og barmhjertighet kan. Derfor møter Gud oss slik engelen møtte kvinnene da de fant gravhulen tom. «Frykt ikke», livets og kjærlighetens brød er ute blant menneskene, klart til å bli mottatt og delt.

Fortellingen om Jesu kjærlighets kamp mot ødeleggelse stoppet jo slett ikke opp den gangen i Jerusalem og Galilea. Det ville vært et ynkelig brød og slett ikke livets brød, om det hadde vart bare noen få uker. Jesus holder fortsatt på og utruker mennesker til å stå mot ødeleggelse og gjøre kjærlighetens gjerninger.

I disse trengselstidene erfarer vi hvor avhengig vi er av andres kjærlighet og barmhjertighet. Vi trenger det gode blikk og den oppmerksomme telefon, vi er avhengig

av at fellesskapet vil være med å dele de byrdene vi har og vi er nødt til å ha tillit til at våre politiske og faglige ledere vil oss vel.

Det er storslått når Gud gir oss innsikt og livskraft til å dele kjærlighetens brød med andre. Vi ser at vi midt i krisen sammen utvikler et nestekjærlighetens handlingsfellesskap. De små og store handlingene blir håpsteget for andre, i vårt nærmiljø og også for de som nå knapt har tilgang på vann og hygiene i flyktingeleirer og fattigkvarter. Jesus holder på!

Kjærlighet må deles, brødet må brytes, nestekjærligheten kjenner ikke grenser. Det gir håp og livskraft i pandemiens tid.

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd som var og er og blir en sann Gud fra evighet til evighet. Amen